

IGRA I STVARALAŠTVO

- ☉ Smatra se da dete u spontanoj igri ispoljava ona svojstva koja su pretpostavka stvaralačke delatnosti odraslih. Za igru se smatraju najrazličitije vrste ponašanja: motoričku aktivnost, istraživačku delatnost deteta, imitaciju, kooperaciju, fantaziju, kompenzaciju itd.
- ☉ Ranije se igra povezivala najčešće u vezu sa radom ili zabavom odraslih. Danas se igra posmatra u protivstavu prema sve većoj otuđenosti ljudsoga roda. Postoji razlika između igre deteta i igre odraslog. Smatra se da je igra za odraslog samo kratak predah, prekid, odmor i osveženje od svakodnevnih radnih zadataka i obaveza. Igra je način postojanja deteta i u tome je sva njena ozbiljnost i njena razvojna i kulturna vrednost.

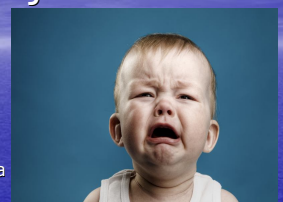

- ☉ Ističe se da dete u igri ispoljava sva ona svojstva koja su karakteristična za stvaralačke ličnosti: otvorenost prema iskustvu, čuđenje, radoznalost, strast, spontanost, autentičnost, osetljivost itd. Dete ostvaruje igru pomicu onih mentalnih operacija kao što su otkriće i pronalazak.
- ☉ Savremene teorije dečije igre granaju se u dva pravca: psihoanalitički i kognitivistički.

Psihoanalitička teorija

- ☉ Psihoanalitička teorija vidi poreklo igre u unutrašnjem konfliktu, psihoanaliza objašnjava igru kao sredstvo za izražavanje i zadovoljavanje potisnutih i uzmeniravajućih emocija, skrivenih želja, fantazija i strahova. Psihoanalitička teorija se bavila desifrovanjem igre da bi otkrila emocionalne teškoće i poremećaje deteta. Time nas je približila razumevanju motiva koji pokreću dete na igranje. Igra zdravog i neiskvarenog deteta je trenutak predstavljanja i uobličavanja, trenutak distanciranja i uvida u emocije. Dalja istraživanja igre mora da ispituju ne kako dete izražava sebe emocijom, nego kako ono izražava emociju predstavljanjem.

Kognitivistička teorija

- ☉ Kognitivistička teorija dečije igre tumače igru u kontekstu razvoja saznanjnih funkcija. Pijaže je doveo igru u vezu sa razvojem sposobnosti stvaranja simboličkih sistema. Razvoj ove sposobnosti je samo jedan aspekt razvoja mišljenja i zato se i on objašnjava odnosom između procesa akomodacije i asimulacije. Asimulacija je prerada i uključivanje realnosti u postojeće mentalne strukture, a akomodacija je menjanje starih i stvaranje novih struktura pod uticajem prirode predmeta koji se asimilira. Igra je za Pijažea slobodna upotreba mentalnih slika nastali putem imitacije.

- ☉ Bitna činjenica je da deca crnaca iz Kenije gotovo se uopšte ne igraju. U ovoj zajednici deca se već od treće godine uključuju u svakodnevni proizvodni rad odraslih, naravno prema svojim mogućnostima. Takođe, u ovoj zajednici je skoro potpuno odsutan formalni društveni život i svečanosti.

- ☉ U svim zajednicama nađene su sve vrste dečijih igara: senzorno-motorne, simboličke, konstruktivne i igre sa pravilima.

- ☉ Igra deci omogućava slobodan izbor i odluku, ali isto tako zahteva da se dete prihvati pravilima igranja. Igra je izvarendna okolnost za razvoj volje i u njoj se mera rada kao mera slobode. Igra ima terapeutsku vrednost jer vodi ka rasterećenju, duševnom zdravlju i dobroj socijalnoj prilagodjenosti.
- ☉ Sisteme predškolskog vaspitanja prati uverenje da preko igre može uticati na razvoj bitnih svojstava deteta. To je i razumljivo kada se ima u vidu da je igra ne samo glavna nego bitna aktivnost deteta u ranom detinjstvu. U igri se dete otkriva, ono ispostavlja u svet svoj doživlja i potencijale. Zato je u stvari njegova ličnost jedino dostupna preko igre.

- ☉ Važno je pružiti detetu dovoljno mogućnosti da se spontano i slobodno igra. Detetu treba da se pruži dovoljno doživljaja, iskustva i znanja. Dete treba da raspolaze dovoljnom količinom iskustva dobavljenog u prirodnoj i socijalnoj sredini. Posupci koje dete spontano razvija u igri (predstavljanje, građenje slika, eksperimentisanje itd.) su prvi izrazi delatnih, estetskih i misaonih tehnika.
- ☉ U predškolskom vaspitanju mora se stoga izgraditi sistem igara (motoričkih, muzičkih, jezičkih, dramskih, matematičkih, logičkih itd.). Mora se izgraditi sistem podsticaja koji dovodi do ovih igara i taj sistem se mora zasnovati na mogućnostima predškolskog deteta i na osnovnim razvojnim i vaspitnim zadacima.

